

EL TEATRE CATALÀ

ANY II ■ NUM. 53

20 CENTIMS

1.ER MARÇ DE 1913

Desé folletí de 16 pàgines de **SENYORA AVIA VOL MARIT**, de J. Pous i Pagès
Seté folletí de 16 pàgines de **LA SAGRADA FAMÍLIA**, de l'Avelí Artís

EL TEATRE CATALÀ

— REVISTA SETMANAL IL·L·USTRADA —

: EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERÀRIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA :
TEATRE CASTELLÀ ······ TEATRE EXTRANJER

20 PÀGINES DE TEXT

DE LES PRIMÈRES FIRMS DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS ÈXIT

— PRESENTACIÓ ESPLÈNDIDA —

PAPER COUXÉ :: NOMBROSOS GRAVATS :: TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÀ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu caràcter i condicions econòmiques

SURT ELS DISSABTES

Número corrent: 20 cèntims - Número atrassat: 40 - Atrassat sense folletins: 25

Suscripció: Espanya, 3 pessetes trimestre - Extranjer, 9 francs semestre

Administració: PORTA-FERRIÇA, 17, LLIBRERÍA · BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

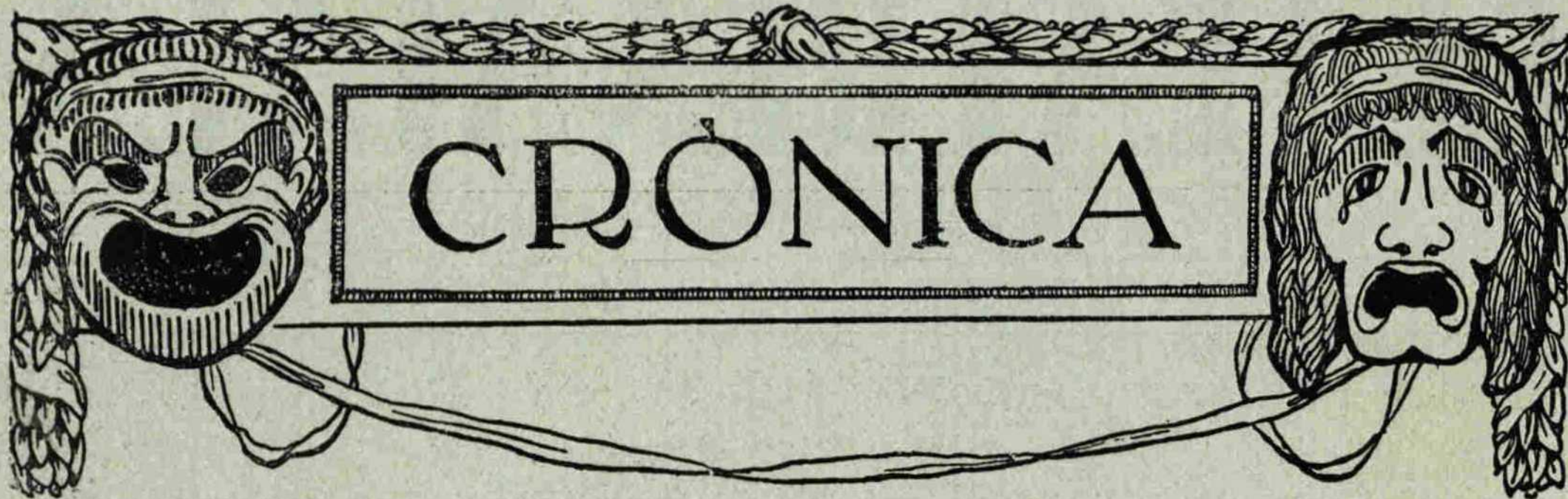
ANY II

BARCELONA : 1.ER MARÇ 1913

NÚM. 53

MARÍA YVANISI, primera tiple de la companyia Caramba

LES traduccions constitueixen, certament, un medi universal de difusió de la cultura. Per elles els països més llunyans se'ns apropen, i el pensament humà, deslliurat de la dificultat del llenguatge no comprès, ve a nodrir amb profit el tresor de la nostra intel·ligència.

Sembla feina senzilla traslladar una producció literaria d'un idioma a l'altre, quan en veritat és obra meritíssima, que exigeix, ademés d'una extremada cura, un nombre de coneixements no comuns a tothom.

Ja s'ha parlat abastament i en mil ocasions de lo que deu saber i atendre aquell que's proposi traduir. Una dolenta traducció perjudica tant a l'autor traduït, en desmereixement també de la seva literatura nacional, com a l'esperit confiat que s'entrega a assaborir lo que creu pulcre i lleial.

Al teatre, ont totes les coses creixen de proporcions, per disposar de medis de commoure i emocionar amb més intensitat les multituds, es ont se pateixen més els defectes de les dolentes traduccions. Ja no és solament la competència i el dany que'l seu abús causa a l'art dramàtic nacional, sinó que en nom del bon gust i de la cultura cal planye's de la pèssima influència que exerceixen damunt dels públics les traduccions fetes per gent indocta o desconixedora de la seva missió.

Passem per alt, ja, com a cosa corrent, per desgracia, el que'l traductor no més conegui superficialment i amb ajuda del diccionari la llengua que va a interpretar, i que no sàpiga res de l'ambient en que's mou l'obra ni quin és el temperament de l'autor que l'ha escrita; més greu que això, amb tot i ser-ho molt, és que'l subjecte

que tradueix es posi a esmenar l'escriptor, afegint i treient actes i escenes, inventant nous personatges o suprimint-ne, modificant no tant sols l'estructura sinó fins el mateix argument de l'obra i cometent, en fi, una serie inexplicable de disbarats que estan demanant a crits l'intervenció de quelcom de competent i amb prou autoritat per a evitar aqueixes males accions que s'estan cometent diàriament.

De cada deu obres que llegim o veiem en escena, pot assegurar-se que nou, al menys, no tenen res que veure amb l'original, i que, per molt dolenta que'ns sembli, no devem formar un judici absolut i definitiu fins a saber si el culpable únic és el pecador que ha posat les seves mans indignes en les obres d'altri.

Tant que mal-parlem de la nostra cultura i de l'escassa eficàcia dels nostres modestos medis civilitzadors, ens hauríem d'enorgullir, amb el front ben alt de cara al món, que'ls nostres traductors potser careixeran d'aquells coneixements de llenguatge i d'ambient per traslladar a la perfecció una obra estrangera al català, però que, en canvi, en cap país hi ha tanta honradesa literaria i dignitat artística per oferir traduccions respectuoses del tot amb l'intent i el pensament de l'autor. Se'ns senyalaran casos que contrarién les nostres afirmacions, però consti que solament les fem amb caràcter general, no absolut, i sempre comparant tasques similars en altres països.

La literatura catalana, i dins d'ella la dramàtica especialment, ha estat honorada sovint amb traduccions que han fet conèixer el nostre geni per tot el món; més se

n'haurien pogut fer, però doneu-ne la culpa tant al convenciment dels estrangers, que no'ns coneixen prou, i a qui solament interessin els *toreros* i les *chulas*, que és lo únic verament típic i característic de la civilització espanyola, segons ells, com a la nostra deixadesa secular, que'ns mou a propagar el que no és nostre i en canvi ens condueix a esser modestos en excés i a no donar importància a lo que dóna honor i glòria al poble ont vivim i el patrimoni del qual estem obligats a respectar i augmentar.

Moltes d'aquestes traduccions d'obres catalanes han obtingut un èxit sorollós, però se'ns enrogeix el rostre de vergonya cada vegada que presenciem, a casa nostra mateix, una d'aquestes adaptacions, que'ns demostren clarament fins a quin punt arriba el desvergonyiment i l'estupidesa de certs prestigis que'ns honoren amb la seva tasca de traductors de la nostra literatura.

Amb *Terra baixa* mateix havem vist coses delicioses, no res, encara, en comparació amb les que'ns han contat. Això ens

dol, no ja solament per tractar-se de produccions que, per esser nostres, deuen esser mirades amb més amor, sinó perquè ens donen una idea de com seran aqueixes traduccions que'ns ofereixen les diverses companyies estrangeres que'ns vénen a visitar.

Pitjor que estafar els drets de representació, cosa també corrent, és estrafer l'obra d'un autor en perjudici manifest de la producció mateixa i del prestigi de l'escriptor.

Si quan se'ns anuncia una obra traduïda hi hagués qui's dediqués a cotejar textos i posés en evidència la mala acció dels malfactors de la literatura, no'ns veuríem exposats tant sovint a sofrir el nombre infinit de crims artístics que arriben a desviar i a fer malbé el gust del públic.

I sobre tot els catalans, tant necessitats que'ns coneguim fóra de casa, hem de vigilar curosament que no puguin jutjar malament de nosaltres per les dolentes i capricioses traduccions d'obres dels nostres ingenis.

X.

PER A LA SRA. FAURA

Molt senyora meva :

Ben segur de tot quant deia referent al seu debut al teatre Cervantes, em ratifico en mes apreciacions, que no destrueix en res absolutament tot quant diu en ses lletres. Em complasc, no obstant, repetint el que vaig dir al ressenyar el seu treball, o siga reconeixent-la com a notable actriu, tant celebrada sempre a Catalunya.

Les meves apreciacions, fetes honradament, van tenir com a principal mòbil el procurar convèncer els artistes catalans que vénen a Madrid que sense una preparació sòlida i un estudi previ del teatre castellà no és possible vèncer a correuita, acabats de baixar del tren. I repetixo també que no crec que cap català, al no servir per al teatre castellà, fracassi, ni molt menys, puix tinc la convicció que és

més difícil, molt més, en general, interpretar obres catalanes.

Consti, doncs, que no he volgut molestar-la i que soc sempre un fervent admirador seu, dolent-me que hagi retornat a Barcelona, ja que lo més convenient per vostè, una vegada decidida a sortir de Catalunya, hauria estat quedar-se a Madrid, procurant emmotllar-se en l'ambient d'aquí, lo que, amb tota seguretat, hauria pogut lograr, i lograr també així èxits, dels quals n'és molt mereixedora.

Sempre a sos peus,

Madrid, 27-2-13.

RAIMOND

MÚSICA

GRAN TEATRE DEL LICEU

«LA BELLA RISSETTA»

DE LEO FALL

EL prop-passat dissabte tingué lloc l'estrena al Liceu d'una de les darreres produccions de l'autor de *La principessa dei dollari*, el compositor de la qual tracta, amb èxit molt falaguer, el genre còmic, havent, junt amb en Lehar i en J. Strauss, contribuït al resurgiment de l'opereta.

La bella Rissetta no es rès d'extraordinari, més enclou, tant en el llibre com en la música, diverses situacions resoltes hàbilment; en particular la part bufa de l'obra és tractada molt feliçment, acreditant lo dit algunes escenes de l'acte segon, que obtingueren grans picaments de mans, essent repetides.

La interpretació, ajustada, obtenint molts aplaudiments les senyoretes Ivanisi i Morini, les quals vessen a dolls l'art i la gràcia; el tenor Zoffoli estigué molt correcte, cantant bé els demés artistes, els quals posaren de relleu una vis còmica admirable.

Molt falaguera la presentació escènica, fent una il·lusió completa l'escena camperola de l'acte segon, ont no hi mancà ni el més petit detall.

«LA VEDOVA ALLEGRE»

DE FRANZ LEHAR

EL dimarts es donà la primera representació de la popular opereta den Lehar *La vedova allegra*, essent el teatre ple a ves-sar d'un auditori ansiós i amb certa expectació per apreciar l'interpretació que la companyia Caramba donaria a la coneguda opereta.

La senyoreta Ivanisi obtingué sorollós triomf en el desempeny del paper de la cobejada viuda, lluint, a l'ensems de sa avellutada veu, una gràcia i elegància exquisides; també la senyoreta Morini (M.) rebé molts aplaudiments per sa dicció i facilitat en els aguts; la senyora Del Lago, bé.

El senyor Zoffoli, que és un correctíssim actor, cantà amb ver *amore*, essent també molt xistós el notable actor còmic senyor Orlandi i acertats els senyors Cansalvo i Ceprandi.

La *mise en escène*, sorprenent i enlluernadora, molt especialment la del terç acte, que és una disbauxa de riquesa i bon gust.

La direcció del mestre Buccini, ajustada.

ASSOCIACIÓ MUSICAL DE BARCELONA

SESSIÓ DE MÚSICA DI CAMERA

COM anunciàrem en nostre número passat, anem avui a ressenyar la festa que la nit del dijous celebrà, al local del Cercle Artístic, l'Associació Musical de Barcelona, amb el seu concert número 221, a càrrec de la soprano senyoreta Andrea Fornells i dels senyors Quintana (piano), Calvera (flauta), Tolrà i Requesens (violins) i Sánchez (viola).

L'aplaudida soprano senyoreta Fornells posseeix una veu molt agradable a l'ensems que una dicció exquisida, qualitats que va posar de manifest interpretant la bellíssima pàgina de Schubert *Marguerida filant*, delicada cançó que va dir amb gust refinat, essent secundada admirablement pel senyor Quintana, que l'acompanyava al piano.

En les dugues cançons de Brahms estigué molt acertada, especialment en *Oh aimades galtes!*, aont va tenir una ovació. Ultimament, en l'interessant *Adelaida*, de Beethoven, estigué justíssima d'afinació, interpretant-la amb molt sentiment; en resum, ens va agradar bastant l'esmerat treball de la senyoreta Fornells, sols que vàrem notar un detall, com si al final d'algunes frases li faltés l'alè, tallant-la massa aviat i desmereixent, en nostre concepte, la suavitat de la melodia, lo que'ns va estranyar molt tenint en compte l'extraordinària naturalitat de la seva veu.

El reste del programa l'omplien dugues *sonatas* den Carelli i Hændel, respectivament, el *duo en Sol*, de Mozart, i una serenada de Beethoven, aont els senyors que al principi hem anomenat van estar bastant bé, especialment el jove violinista senyor Toldrà, el qual toca amb soltura i molt afinat, sobressortint, junt amb els seus companys senyors Calvera i Sánchez, en l'*Allegro* i *Andante con variazioni* de la *Serenata en Re*, de Beethoven, essent molt aplaudits.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

1ER I 2^{ON} CONCERTS DE QUARESMA

L'anunci, a darrera hora, del canvi de programa fou la causa del retraïment del públic, així és que fou bastant migrat l'auditori assistent per a apreciar l'acurada labor de l'Orquestra Simfònica de Barcelona, amb la qual donava's a conèixer el mestre alemany Ignatz Waghalter.

En l'Obertura d'*Oberon* notàrem desseguida l'experta batuta de l'esmentat director, portant l'orquestra amb molta correcció i matisant acertadíssimament els motius de l'elegant partitura de Weber, com així mateix en la molt hermosa pàgina musical de Borodine *En les estepes de l'Àsia central*, la qual fou feliçment interpretada; donà fi la primera part amb el *Scherzo* (sobre un tema popular), obra de l'intel·ligent compositor i director de la Simfònica, mestre Lamote de Grignon, que posà de relleu les admirables qualitats de son talent, desenrotllant magistralment el tema de la cançó popular. En aquesta obra, com igualment en la *Sèptima simfonia* de Beethoven, les quals omplien la segona part, no assoliren la justesa deguda, notant-se la precipitació amb que deurien esser ensajades, per omplir el buit de les dues obres suspeses, origen del canvi a que'ns referim al començament.

L'èxit de la vetlla fou la darrera part, ont s'interpretaren admirablement les capdals partitures wagnerianes *Preludi i mort d'I-solda* i *Obertura dels Mestres cantaires*,

produint un meravellós efecte, en el públic, tant l'apassionada melodia de la primera, que obtingué el bis, com la sonoritat i brillantor amb que s'interpretà una de les pàgines més grans del genial Wagner.

El segon concert, que tingué lloc la nit del dilluns, amb la cooperació de l'Orfeó Català, va tenir, en conjunt, un èxit més extraordinari; en tot el programa, tant la Simfònica com el mestre Ignatz Waghalter van ratllar a gran altura, demostrant aquest últim la familiaritat que té amb les obres dels grans mestres.

La *Simfonia en Sol*, de Mozart, amb que començà el concert, fou executada admirablement; acte seguit l'Orfeó Català, sots la direcció del notable mestre Lluís Millet, interpretà el gran motet den Joan S. Bach *Canteu al Senyor un càntic nou*, dubtant si admirar més la composició o la magistral labor dels orfeonistes, les veus dels quals, sonores i segures, formen un conjunt brillantíssim; reberen molts aplaudiments.

En la *Simfonia patètica*, de Tschai Koski, assolí l'Orquestra Simfònica un asenyalat triomf, especialment en l'*Adaggio* i *Allegro non troppo*; l'obra, que és molt inspirada i d'instrumentació brillantíssima, fou admirablement dirigida per Ignatz Waghalter, el qual obtingué molts picaments de mans per sa extraordinària labor.

En la darrera part s'interpretà el preludi de l'acte terç d'*Acté*, de Manén, fragment molt delicat ont el cèlebre violinista acredità gran mestria en la composició, i l'*Aria* per a instruments de corda, den Bach, inspiradíssima pàgina, la qual s'hagué de repetir, cloent tant interessant concert amb l'Obertura del *Tannhäuser*, den Wagner, la capdal partitura del qual feu gran efecte per sa esmeradíssima interpretació.

ORPHEUS

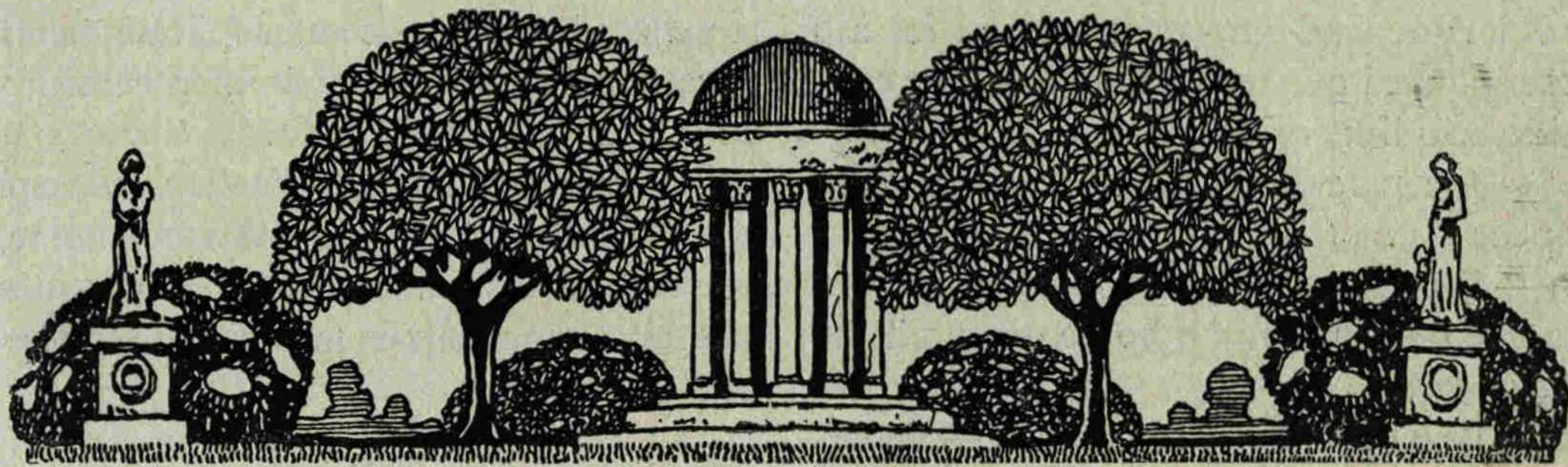

MOZART

DON GIOVANNI

(MINUET)

EL NOU AFRONT

NINGÚ hauria pensat, aquell dia de l'homenatge al mestre Guimerà, que a casa nostra teníem un home prou capaç de fer objecte d'una befa indigna el poeta nostre a qui tot Catalunya feia acatament.

Semblava un impossible trobar-lo, i, no obstant, a casa el teníem, a Barcelona: era en Franqueza.

Ell era l'escollit, el que se sentia amb prou força per a plantar cara al poeta, el qui ha anat cobant dies i més dies la bava que, amb indignació de tothom, s'ha atrevit a llençar, ara, damunt del mestre.

En Franqueza pensava que trobaria la gent atuida, que'l seu insult quedaria inconegut i podria anar tirant tranquilament el carro del Principal, que tant pel pedregal li va. Pensava això, sens dubte, més no pensà que en aquest moment, que ell cregué oportú per a la seva maldat, jo hi era entre-mig, i que als homes com ell els tinc guerra declarada.

Amb mi feu tractes, i jo seré qui li llençarà a la cara la seva absoluta manca de formalitat.

* * *

Quan vaig anar-lo a trobar per parlar-li dels propòsits que tenia l'il·lustre actriu Vitaliani de representar una obra catalana, després de dir-me que mentres ell fos l'amo del Principal no hi tindria entrada cap autor català, feu una excepció per a en Guimerà i l'obra *La reina jove*.

No pot negar en Franqueza que'm digué: «Demani el permís al senyor Guimerà, entengui-s'hi vostè mateix, i en quant a la Vitaliani, aquí ho té tot a punt, i cap gasto tindrà de fer per posar l'obra.»

Després d'això ell posà als cartells *La reina jove*, els diaris ne parlaren, i fins escrigué a la Vitaliani que jo li havia parlat de l'obra i ell havia accedit als meus precis.

Cap condició posà, ni res més ha mediat en aquesta qüestió que hagi pogut fer variar de criteri al senyor Franqueza, i no obstant, quan ja la Vitaliani té l'obra traduïda i disposada està a posar-la en estudi, surt en Franqueza i li priva de representar-la.

Perquè?

Ningú ho sabia, i es per això que la Vitaliani em pregà d'anar-lo a veure perquè a mi, que és amb qui havia fet els tractes, tindria de donar-me explicacions del perquè canviava de pensament.

Vaig anar-hi, i semblà mostrar-se indignat perquè en Guimerà no li havia demanat permís per representar *La reina jove*. Li vaig contestar que no tenia raó, per quant, al fer els tractes amb mí, cap condició havia posat, i tant era aixís, que àdhuc sense parlar-ne més a ningú, començà a fer propaganda de l'obra i l'anuncià per tot arreu.

Cridant i fet una furia, em posà per condició que si en Guimerà no li feia una carta autoritzant-lo per a poder posar les seves obres allà on ell li dongués la gana, no hi hauria *Reina jove* al Principal, encara que baixessin tots els sants del cel.

— Perquè no'm digué primerament lo que ara demana den Guimerà? — vaig dir-li— i sense cap mena d'escrúpol em

respongué que amb mí no havia fet cap escriptura, i que les meves raons cap consideració li mereixien.

— I la paraula d'un home, doncs, com queda?

— Prou paraules, — contestà: — o ve lo que demano, o ja li ho he dit: no hi ha *Reina jove*.

— Feina inútil — vaig replicar — demanar això: en Guimerà no farà lo que vostè vol, perquè fóra una humiliació; vostè és vostè i en Guimerà és en Guimerà.

Aquestes paraules semblaren una escopetada que de dret li hagués anat al cor. Furiós, s'aixecà de la cadira ont seia i anà descapdellant la seva catilinaria contra tot i contra tothom.

Si jo tingués de dir lo que'm digué, no sé pas com el públic s'ho pendria.

An ell, ni autors, ni còmics, ni públic li mereixen el més lleu respecte.

Els autors, uns morts de gana.

Els còmics, tant els de casa com els de fóra, uns imbècils.

El públic, un ignorant.

Davant de tanta maldat no podia jo comprendre com els nostres autors han passat tants anys sota'l domini de semblant personatge.

Perquè, pregunto jo: qui es en Franqueza?

Quan parla, arriben moments que un hom no sab, no pot contestar-li, perquè posa a les seves argumentacions un seguit inacabable de *d'aixòs*, *d'allòs*, *d'aixonces* i *d'allonces* que fan impossible tota rèplica.

Doncs bé, si ni per la seva cultura ni per la seva paraula val rès, perquè tants anys se li ha permès fer l'home?

No ho comprenc, a fe de Déu.

* *

La Vitaliani, dòna digna i amant de Catalunya, volgué, finalment, ella mateixa, fer canviar de parer en Franqueza.

— No mogui rès, — me digué — i esperi que jo li parli.

Jo, al lloc den Franqueza, al sentir la excelsa actriu pregar-me en nom de la meva patria, al sentir la seva veu invocar

la vellesa i al veure com, suplicant, tenia davant meu una dòna dels mereixements de la Vitaliani, hauria cedit.

En Franqueza no, i la Vitaliani es vegé obligada a fugir del davant d'aquell home, no sense abans pronunciar unes paraules que ell no entengué, perquè el seu cap no dóna per tant.

* *

En Franqueza no pot invocar en favor seu altre respecte que'l dels seus anys, més, pot fer-ho el que, sense miraments de cap mena, ha tractat de la manera més indigna el nostre altíssim poeta?

Jo crec que no.

No mereix respecte el que parla dels autors en la forma grollera com ell fa.

No'n mereix, per vell que siga, qui dóna una paraula i després, sense motiu justificat, no la sosté.

No'n mereix qui, amb les seves tretes, està tractant desconsideradament una artista estrangera dels mèrits de la Vitaliani.

I no'n mereix, finalment, qui s'oposa a la delicadesa d'una actriu estrangera desitjosa de fer acatament al Teatre Català, si no pot aprofitar-se d'aquesta delicadesa, humiliant el més gran dels nostres dramaturgs, el que li ha salvat ell sol una temporada amb l'obra suspesa.

* *

La etzegallada del funest empresari haurà servit per alguna cosa.

L'eminent actriu Italia Vitaliani no és dòna per deixar-se imposar pel primer que passa.

Tenia el propòsit de representar una obra d'autor català, se li indicà *La reina jove*, i acceptada fou tot seguit.

Ara s'han posat trabes al seu projecte, i en lloc de fer-li perdre l'entusiasme, lo que s'ha fet es acabar-la d'il·lusionar per a representar més obres catalanes.

Pot ja donar-se com a segur que en un dels nostres millors teatres, la companyia Vitaliani-Duse representarà, a primers d'Abril, *La reina jove*, den Guimerà, *Joven-tut*, de l'Iglesias; *La senyoreta*, de l'Apeles

Mestres, i, si pot, una altra den Carrión.

Es així com se respon a fets que quasi no poden calificar-se.

Es així com responen els que tenen raó i no s'acovardeixen davant d'un home sense paraula.

La Vitaliani és la dona que ha sabut contestar dignament els grollers insults den Franqueza.

Cal reconèixer-li el seu afecte a tot lo nostre, i cal també que quan la Vitaliani cridi al públic català, aquest respongui acudint al teatre, fent justícia als seus mèrits i al seu gran amor a Catalunya.

*
* *

Tot lo que he dit es cert, ningú podrà provar lo contrari.

Amb fe vaig treballar per lograr que la Vitaliani representés una obra d'autor català, i amb fe continuaré treballant, sempre i a totes hores, per enaltir l'art de la meva patria a l'estranger.

Ni en Franqueza ni tot lo del món tindran prou força per afeblir el meu entusiasme.

Per sobre de totes les miseries hi posaré la meva fe en Catalunya i per Ella treballaré, portant fòra de casa la seva literatura i fent conèixer els seus autors, i quan en Franqueza oblidat de tothom siga, fins dintre Catalunya mateixa, jo trobaré encara fòra d'Ella qui parlarà den Guimerà i d'altres i altres escriptors, descobrint-se reverentment!

Serà llavors que, satisfet d'haver complert amb la meva patria, alçaré els ulls al cel, i potser una llàgrima caurà dels meus ulls!

Per tu, Catalunya!

R. VILARÓ I GUILLEMÍ

Barcelona, 27 Febrer 1913

*
* *

En reunió general celebrada pel Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans s'acordà, com a protesta als fets relatats pel nostre company Vilaró, llençar al públic el següent manifest, que reproduïm amb satisfacció:

«Novament la dignitat dels autors dramàtics catalans ha sigut afrontada i escarnida en dues de llurs més vistentes perso-

nalitats, per aquell impopularíssim empresari les intemperancies del qual produïren, no fa gaire més d'un any, la solidaritat artística i l'agermanament de tots els escriptors que's consagren a Catalunya, amb patriòtic entusiasme i amb sacrifici gairebé heroic, al conreu de la literatura escènica.

»Emancipats i tot del domini d'aquell que anys i anys monopolitzà inconsideradament en profit d'egoistes interessos un patrimoni que era de tots, els autors continuen encara sofrint, si no els efectes d'una rebaixadora dictadura, de la qual ja n'estan sortosament deslliurats per sempre més, els esquitxos del verí d'un despit i d'un odi generats per la impotència i per un esperit de baixa venjança.

»La premsa d'informació de la ciutat ha ressenyat ja els fets que motiven les anteriors al·lusions i la redacció del present manifest. No hem d'insistir, doncs, en retreure aquí tant poc edificants histories; i fins la nostra protesta s'hauria limitat a un particular desagravi als autors ofesos, a una manifestació de senzill companyerisme, sense transcendències fòra de la nostra col·lectivitat, si la grolleria de que han sigut objecte per part de l'empresari del Teatre Principal d'aquesta ciutat, els senyors don Angel Guimerà i don Apeles Mestres, per la circumstancia especial de retopar en una actriu forastera de tant gloriosos prestigis com la senyora Italia Vitaliani, no convertís lo que no hauria passat d'ésser una qüestió corporativa en un veritable cas de dignitat ciutadana.

»Aquests són els termes que donen real gravitat a la qüestió: una artista excel·lentíssima, forastera — títol que per si sol és prou per a fer-la mereixedora de la més exquisida cortesia — en les afeccions de la qual hi té lloc preminent l'amor que sent per la nostra Barcelona i la consideració que li mereixen les produccions de la nostra dramàtica nacional, que, esmaltades amb el seu art admirable, ha donat a conèixer arreu del món, s'ha vist violentament impedida de retre a l'Art Català l'homenatge del seu talent meravellós, s'ha hagut d'enterar d'una pila de miseries nostres: se l'ha po-

sada en el cas d'haver de sofrir l'afront i el desaire del refús incivil d'una galanteria amb que volia afalagar-nos; ha hagut d'heure esment de la dissort que pesa sobre'l nostre teatre, que purga actualment antigues culpes de les quals n'és principalment responsable aquell home funest que encara tracta d'exposar-lo a noves ignominies.

»Més que l'escarni fet a la nostra dignitat corporativa, més que'l dolor de la nova ferida oberta en el nostre amor propi, els autors sentim en l'ànima l'agravi inferit a l'egregia actriu italiana i l'ofensa feta al bon nom i a la cultura de Barcelona.

I es d'això de lo que principalment protesta el Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans, i es per això que al adreçar aquest públic desagravi als senyors Guimerà i Apeles Mestres, il·lustres capdavaners seus, tracta, al mateix temps, de justificar-se davant de la senyora Vitaliani, dels seus dignes companys i de l'opinió catalana, condemnant solemnement la incalificable

conducta de l'empresari del teatre Principal.

»Però l'actitut del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans no pot ni deure limitar-se aquí. El Sindicat té'l dever de prevenir la reproducció de semblants vergonyes, que tant obertament conspiren contra la justa anomenada que de culta, cortès i hospitalaria es té feta la nostra ciutat, i és an aquest objecte que consella i recomana a les companyies forasteres que, en tant i mentres estigui el teatre Principal en les barroeres mans que'l mal-menen, s'abstinguin en absolut d'empendre cap negociació per actuar-hi, en la forma que fos, si no volen sofrir, traduïdes en la més espaventable desfeta econòmica, les conseqüències de la impopularitat que estigmatitza la gestió del seu actual empresari i del buit amb que'l públic culte correspon al seu desastrat comportament.

»Per la Junta General del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans

LA JUNTA DIRECTIVA »

□ □ □

IMPORTANTÍSSIM

A l'arribar a fi d'any s'han trobat molts dels nostres afavoridors que per a poder fer enquadrar el volum I d'aquesta Revista els manquen els números 1 i 2.

Ja es sabut que'l segon va agotar-se desseguida, i del primer han anat acabant-se els pocs exemplars que quedaven.

Reimprimir un número d'EL TEATRE CATALÀ per a posar-lo a la venda al preu corrent es un sacrifici que no podem imposar-nos, perquè ja són masses els esforços que venim fent. Els que entenguin en aquestes coses sabran lo que representa una feina així.

Però com que les demandes són insistents, anem a fer una prova. Si dóna resultat, bé per a tothom. Si no'n dóna, alabat sia Deu.

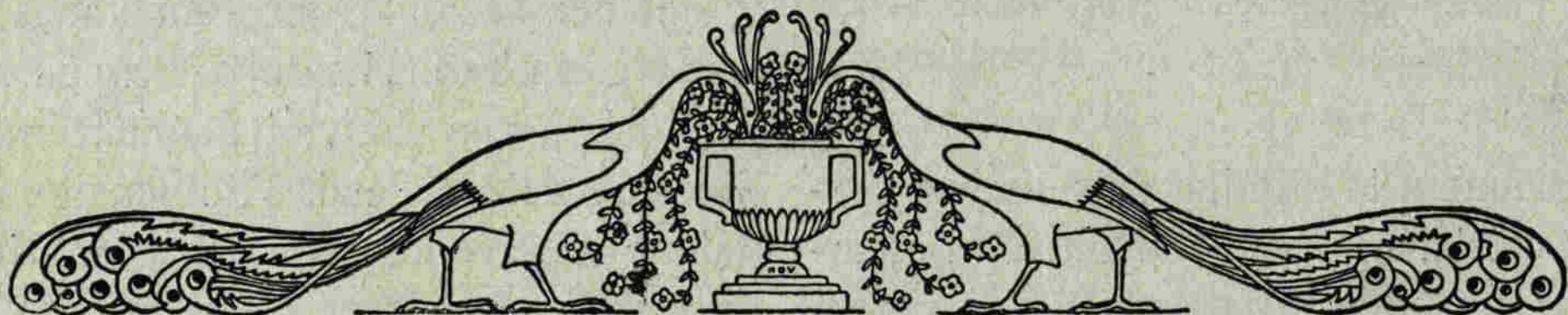
Obrim des d'ara una llista de noms d'amics

d'EL TEATRE CATALÀ que desitgin tenir els números 1 i 2. Un cop la llista sigui suficient, procedirem a la reimpressió dels mateixos. El preu de cada exemplar serà el d'*una pesseta*. Ara ja hi han uns quinze inscrits.

Si amb tot i lo elevat del preu d'aquests números la reimpressió encara no pogués fer-se, per no arribar a la quantitat pressupostada, aquesta Administració donarà *una pesseta* per cada número 1 o 2 que se li portin, en bon estat, i els que s'adquireixin seràn cedits per rigurós orde als que'ls hagin sol·licitat i pagat per endavant.

Als que no'ls en toqués cap per manca d'exemplars, se'ls tornarien els diners, dels quals s'extendrà el corresponent rebut.

L'ADMINISTRACIÓ

TEATRE EXTRANGER

PARÍS

Avui que tinc temps us parlaré més detalladament de la creació de la nova obra *Sortilège*, que, tal com us deia en la passada crònica, fou estrenada a l'Opéra.

Aquest bonic conte de fades ens ha recordat, a tots els catalans residents a la capital francesa, la gran temporada dels espectacles-audicions Graner al teatre Principal.

I dic això, perquè amb *Sortilège*, ens ha semblat que tornàvem a ésser entre vosaltres, en la nostra Barcelona, puix que l'obra, en alguns moments, i especialment al seu final, és quasi igual a *La Santa Espina*, de Guimerà.

L'acció passa als Pirineus, en l'època incerta de les llegendes i dels contes de fades, en un frondós bosc, on les dones renten les robes blanques en un rierol que'l travessa.

Estem al caient de la tarda del jorn de la Candelera i les dones s'apressen a finir la tasca per anar a sa llar, perquè aquell dia les fades roden entorn de les viles i de les masies per realitzar les seves acostumades malifetes.

L'Angela, una hermosa porqueirola, ha oblidat l'escapulari sant i tem les bruixes. En Gall, el seu aimant, ha anat a esperar-la que tornés de rentar la robeta dels infants de la masia.

Al travessar junts el bosc les fades volen endur-se'n en Gall. L'Angela no ho vol pas, i veient que ambdós fan resistència, les fades encanten un ram de flors boscanes.

En Gall declara el seu amor a la porqueirola i li ofereix el ram encantat, que troba prop seu. Al respirar les halenades perfumades de les flors l'Angela cau en un pregon ensomni, i llavors, en Gall, veient-se vençut, s'entrega a les fades.

La Genoveva, la germana de la bonica porqueirola, va en sa recerca per donar-li l'escapulari sant, que ha oblidat.

L'Angela's desperta i crida amb desesperació an en Gall. Un vell mendicant li diu que l'ha vist seguir les fades, i que si li canta una cançó li indicarà el camí per trobar-lo. La porqueirola obeeix i el pobre compleix el seu oferiment.

Per entre caminals nevats i espinosos, és ja a les cimes de la montanya escabrosa. Ja no pot quasi caminar i el fret l'aclapara. Es decideix a seguir el camí penós.

Arriba a un llac i les ondines l'aturen. Deslliuraran el seu estimat quan ella's tregui els ulls.

L'Angela, cega, troba la grotta de les fades. En Gall, estès a terra, dorm i somnia. Les fades diuen a l'Angela que son aimant és als seus peus, però que s'ha mort.

S'ou la veu de la Genoveva, que, cridant, ve a retrebar la porqueirola. Les fades fugen. L'Angela's posa l'escapulari. En Gall deixa el seu sòn pesat. La seva aimada recobra la vista i el sol ixent fa reviure la plana. La terra reneix a la vida i els aimants deixen per a sempre la montanya de les fades malfactores.

I amb un esclat de música popular catalana, igual que quan se troben el «Garidó» i la «María»

de *La Santa Espina*, va caient pausadament el teló.

Sembla que se'n donaran moltes representacions i que després aniran a fer-la als departaments.

Ara, en aquest coliseu estan preparant *Armide*, en la qual obra hi pendran part Mlle. Mereutré i Mr. Altchewsky.

Per a les seves «quinzaines classiques», anuncia-ven a la Comédie Française la bonica obra de Mr. Zamacoïs *La fleur merveilleuse*.

Era esperada amb molt d'entusiasme pel públic. També molts demanen que facin *Zaire* i *Le bourgeois gentilhomme*, puix des del 1892 que no s'han representat.

Sembla que han deixat per a més endavant les representacions del *Don Joan*, de Molière. Aquesta obra fa quaranta-tres anys que no l'han poguda gaudir els parisencs.

El «tout-Paris» va traslladar-se al Trianon Lyrique, a la primera representació de l'opereta francesa *Manette*, deguda a MM. Beissier i Lebel, la lletra, i a Mr. Fijau la partitura.

Es d'una bona construcció, que'l públic sab comprendre seguidament, i té l'aventatge que, per lo bonica, agrada molt.

L'interpretació que sapigueren donar-hi els artistes, i especialment Mlle. Ferny i Mr. Tarquini d'Or, fou esplèndida.

La repetició general de *Carmoise*, a la Gaîté Lyrique, encara durarà fins al dissabte.

La légende du point d'Argentau, *La Tosca* i *Don Juan* han fet els èxits de les *matinées* donades per l'Opéra Comique.

Hi ha en estudi *Carillonneur*, de Mr. Leroux, que sembla anirà molt aviat.

A la Comédie Royale han estrenat la comedia en tres actes, de Mr. Molnar, *Le garde du corps*, l'acte, de Mr. Bregau, *La femme de Pierrot* i la curta comedia en tres actes *L'homme du chapeau gris*, de Cazère.

Quan tingui més temps ja us en parlaré.—B.

MARSELLA

La vinguda de Mlle. Campredon era esperada amb molta impaciència pels de l'Opéra, i la seva *rentrée* al teatre ha estat un grandios acon-teixement, ja que és la millor alumna de l'Escola Nacional de Música.

La fête du Printemps, *L'aigle* i *Juive* estan, per ara, sostenint-se al cartell.

L'idée de Françoise ha portat molta gent al Gymnase, aixís com també *Cartouche* i *Trois amoureuses*.

Al Variétés Casino la distreta opereta *Madame Cantharide* ha estat motiu de grandiosos plens.

L'empresa ja vol treure-la de programa, més per ara se li fa impossible.

La vierge folle, al Châtelet-Théâtre, ha obtingut un nou èxit.

L'expressió que sab donar Mlle. Rose Syma en la característica de l'obra ha contribuït també al succés.

Ha arribat, procedent de Barcelona, al Palais de Cristal, la gran *divette* Nitta Jo. Un dia de retras

que duia l'artista causà un escàndol en aquesta sala.
Avui és la dona del dia aquí a Marsella.

BORDEUS

Al Théâtre Français els èxits són emportats per *Le comte du Luxembourg*.

L'empresa està contentíssima, puix ja té obra per dies, i que és de molta producció metàlica.

Al Bouffes Bordelais *La juive du château Trompette* i *La robe rouge* han estat soperbament interpretades per Mlle. Fabre.

Tenen ja en estudi, per a posar-la promptament, *Le juif errant*, i, per a després, *Le monde où l'on s'ennuie*.

TUNIS

La millor i la més ben jugada de les obres representades al teatre Municipal ha estat *Ruisseau*, de Wolf.

S'han endut amb ella grandiosos èxits Mlle. Borges i Mr. Vouthier.

LONDRES

Oh! oh! Delphine és l'obra que han estrenat darrerament al Shaflesbury Theatre.

No respon en res al bonic títol que han sabut donar-li, puix l'obra no és més que una adaptació d'un vaudeville francès, traduït amb poca gràcia.

TEATRE CASTELLÀ

BARCELONA

Eldorado. — *Obscuro dominio*, original d'Arquitas i Valentí, traduïda al castellà per en López Pinillos i Parmeno.

Aquest actor sembla mogut per l'interès de

En Tallaví en «La loca de la casa»

presentar-nos a cada obra un tipus diferent per així poder manifestar-nos les més oposades psicologies.

Posats en aquest punt de vista, ja no tenim més remei que acceptar lo que vulgui donar-nos i deixar apart el drama per interessar-nos en el procés d'un cas que, això sí, en Tallaví sab exterioritzar-nos amb tots els seus detalls més nimis i sempre d'una faïso perfecta. Direm solament que aquest drama és l'estudi d'un cas patològic, i com que al nostre entendre això és qüestió més de llibre que de teatre, passarem per alt el fer-ne crítica i sols direm que en Tallaví hi estigué admirable, aconseguint, ademés, un bon conjunt de companyia. — M.

Romea. — Mercès a que ara ha deixat de treballar l'Enric Giménez i quasi la Rafela Abadía, i que ja tenim en Larra feliç, acaparant tot el cartell, la gent, tant toçuda com aquest eminent (?) actor còmic, s'ha empenyat en no anar-hi.

Ens diuen que don Mariano està malalt i que l'assisteix el doctor Ferran. No sabem si en tenen la culpa els plens!...

Dissabte passat va celebrar el seu benefici la dama jove senyoreta Xifrà. Va obtindre un excel·lent èxit. Per a dissabte d'aquesta setmana està anunciat el den Larra. Desitgem que'l públic li dongui tot lo que's mereix.

Teatre Espanyol. — En Calvo ha estrenat *La Roma de Nerón*, una venerable antigalla de l'autor italià Pietro Cossa i no del senyor J. F. Tesaro (?), com diuen els cartells i com s'ha cregut, amb bona fe, un redactor d'*El Cine* que's firma Jesusín. Se li coneix pel diminutiu i per l'ignocència, que està en la primera edat.

Doncs bé: aquest drama, que en si ja deixa molt que desitjar, ha estat posat en escena a sò de bombo i platets.

Sortosament no ha agradat. L'obra, a la qual el senyor Tesaro (?) ha afegit un acte, trobant que encara no n'hi havia prous, està escrita en versos de lo més incorrecte i riplós que ha arribat a les nostres orelles. Semblen fets de retalls i per tres o quatre ingenis diferents.

L'interpretació, a l'altura de la traducció, i en quant a la presentació, no pogué arribar a assolir tant preeminent lloc.

Déu no'ls ho tingui en compte a l'hora de la mort.—MARSYAS.

MADRID

(Del nostre corresponçal especial)

En Marquina va estrenar a la Princesa *Cuando florezcan los rosales*, comedia en tres actes. El no haver pogut assistir a l'estrena em veda parlar-ne extensament. Sé solament, per referències autoritzades, que és una obra bellíssima, — com no, essent den Marquina? — plena de delicadesa i d'encant. Va obtenir una entusiasta acollida i segueix representant-se amb èxit creixent.

* * *

Al Còmic va estrenar-se *La misa del gallo*, sarsuela en dos actes, den Larra i l'Asensio Mas, l'acció de la qual passa durant la guerra d'Àfrica, i en la qual hi intervenen en Prim i l'O'Donnell. És obra de «brocha gorda», estil principi del segle passat, i a propòsit perquè s'hi llueixin els capitosts de la companyia, la Loreto i en Chicote. Va agradar, fent-se repetir alguns números de música, que firma en Torregrosa.

* * *

L'inauguració del teatre de la Zarzuela ha estat l'aconteixement de la setmana. És verament un teatre regi, adornat amb molt gust i d'un conjunt armònic admirable. Va inaugurar-se amb un homenatge als mestres Caballero i Chapí, representant-se *El rey que rabió* i *Las dos princesas*. Llàstima que la companyia sigui fluixa. Veurem més endavant què

passarà. Per ara, l'impressió del públic i premsa és desfavorable als elements artístics que la nova empresa ha contractat.

* * *

Al teatre de la Granvía en Perrín i Palacios han estrenat una revista pertanyent al gènere poca-solta. És una sèrie de xavacanades que aburriren el públic i que segueix aburrint-lo, al poc que concorre a dit teatre. Es titula *Su Majestad el Cupón*. R. I. P.

* * *

Demà dilluns s'estrenarà al Coliseo Imperial una traducció castellana de l'obra *La mà de mico*, feta per don Ramon Batlle. A propòsit d'aquest teatre, l'actriu María Morera ha rescindit el contracte amb l'empresa i ha acceptat les aventajoses proposicions de la del teatre Cervantes, aont debutarà aviat. És de celebrar, ja que, ademés de guanyar en categoria de teatre en el Cervantes, la Morera podrà lluir més les seves excepcionals condicions d'excel·lent actriu.

* * *

En Jaumet Borràs torna a obtenir els èxits que alcançà al debutar, i el dissabte va fer la seva reaparició al teatre Espanyol amb *Vida alegre y muerte triste*, aconseguint una entusiasta acollida per part del públic, que'l va aplaudir frenèticament.

Ha deixat de formar part de la companyia que actua en aquest teatre el primer actor Francisco Fuentes.

* * *

Al teatre Lara s'ha estrenat una traducció francesa en tres actes titulada *Un negocio de oro*, que va agradar, sense entusiasmar, i que segueix representant-se, sense omplir el teatre, aquest any tant desgraciat.

Madrid, 23 de Febrer de 1913

RAIMOND

TAPES PERA L'ENQUADERNACIÓ DEL PRIMER VOLUM DE «EL TEATRE CATALÀ»

EN TELA ANGLESA, OSTENTANT UN DIBUIX DE L'ADRIÀ GUAL

TAPES SOLES. 3'00 ptes. : TAPES I ENQUADERNACIÓ. . . 3'50 ptes.

PELS COMPRADORS DE FÒRA, AUGMENT DE 0'50 CÈNTIMS PER GASTOS DE FRANQUEIG I REMESA

TEATRE CATALÀ

BARCELONA

SOCIETATS PARTICULARS

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE II. — El passat dissabte a la nit tingué lloc la segona representació de *Niona*.

Fou executada amb millor entusiasme i acert per tota la companyia.

Els cantàbils anaren molt més ajustats, puix l'orfeó «Nova Catalunya» hi donà un fort repas, per al millor efecte de l'obra.

Aplaudidíssims foren els dançaires de l'Esbart Folk-lore de Catalunya, els quals, baix la direcció den Joan Rigall, dançaren el Ball Pla, que's dança en el Pallars Subirà, ja que és el que requereix *Niona*.

La nombrosa concurrència feu, amb sos xardorosos aplaudiments, que tots els que hi prengueren part sortissin moltes voltes a l'escenari.

— La vetlla del diumenge es posà en escena *El lliri d'aigua*, despenyant el paper de la protagonista la nena Pepeta Gelabert.

L'interpretació fou molt ajustada, sobressortint la nena Gelabert, que treballà admirablement i ens demostrà ser molt estudiosa.

La senyoreta Duran, en el paper d'«Angela», no estigué prou encaixada, puix hi havia quelcom més que desitjar en son treball. La senyoreta Buxadós feu una «Elena» molt ajustada i ens agradà molt.

Els senyors Garrigó, Valls, Fàbregues i Boquet tregueren un bon conjunt.

Per fi de festa representaren el divertit sàinet *Tot bon cavaller...*, despenyat per les senyoretes Duran i Buxadós i el senyor Garrigó, essent tots molt aplaudits.

Per a la vetlla del dia 2 de Març està anunciat un festival líric en honor del director còmic senyor Garrigó, havent escullit el següent programa: *La nit de l'amor*, *Flors i violes* i *Permeti'm*.

Tindrem el gust d'assistir-hi.

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE III. — Diumenge a la vetlla tingué lloc una extraordinària funció, posant-se en escena *Animes perdudes*. L'obra fou ben interpretada per aquest quadre, dirigit per l'Enric Perbellini, el qual estigué acertadíssim en el difícil paper d'«Alfons».

El senyor Puig, en el «Don Gustau», acertat, no deixant ni un moment el caràcter i demostrant haver estudiat molt bé el caudal.

Dignes dels mateixos elogis els senyors Lluc i Brufau.

La senyoreta Maria Escriu, en el paper de «Natalia», acertada, com així mateix la senyoreta Gargallo en «Aurora», encara que li recomanem que no declami tant depressa.

La presentació, bona; no així la caracterització dels personatges, car no's notava gens la deguda diferència del llur aspecte en els dos actes, tenint en compte que de l'un a l'altre passen alguns anys.

«CATALUNYA NOVA». — Demà diumenge, a les nou del vespre, tindrà lloc una funció extraordina-

ria. Se representaran les obres *Dissabte de Gloria* i *El tresor*, fent el debut la novella companyia d'aficionats de la casa.

CENTRE «PLA DE BAGES». — Darrerament han donat una funció extraordinària en honor de don Santiago Rusiñol.

El quadre artístic de l'entitat posà en escena les obres *El místic* i *El triomf de la carn*.

Ambdues tingueren una bona execució per part de les senyoretes Pahissa (qui feu una creació de «Marta», Parra, Figuerola, la senyora Alentorn, junt amb els senyors Comas, Mimó, Masriera, Pera, Parés, Renom, Pedret, Cuadrado i altres que sentim no recordar.

La direcció, molt encertada, a càrrec de l'Alfred Miró. Esplèndida fou la presentació, puix que per a la primera pintaren decorat expofés.

CERCLE D'UNIÓ LLIBERAL DEL DISTRICTE VII. — El passat diumenge tingué lloc en aquest local una lluida vetllada en la qual el quadre escènic hi representà per primera volta el drama den Francesc Ubach i Vinyeta *L'última pena*. L'execució fou acceptable per part dels senyors Gimeno, Tarrat, Abós, Rufart, Ferrer (A.), Prats, Puig i Picorelli.

La senyoreta Piqué ens feu una «Berta» que'ns agradà bastant, amb tot i mancar-li ensaigs; no obstant, esperem la vinenta representació per poder parlar amb tota imparcialitat d'aquesta novella actriu.

La direcció, quelcom fluixeta.

«ESCLAT ARTÍSTIC». — La primera funció de Teatre d'Infants que s'ha proposat donar aquesta entitat fou, sense voler molestar ningú, molt mi-grada.

El quarto de les rates fou l'única obra que podia anar.

Un jòc de patges, obra en vers (!), es feu pesada per les seves dimensions. Lo únic que tingué de lloable és que fou molt ben vestida i presentada.

La companyia era dirigida per l'Emili Teixidó, que només compta deu anys.

Es de dordre aquest mal èxit perquè la nombrosa concurrència que omplia la sala no va sortir gens satisfeta.

UNIÓ FAMILIAR. — El passat diumenge posaren en escena, després d'un drama castellà, la peça catalana *El rapte de la Sabina*.

Els que més s'hi distingiren poden anomenar-se pel següent orde: senyors Gimeno, Orriols, Sisque-lla i Güell. Molt bé la senyora Dinarès i la senyoreta Abroncini.

JOVENTUT AUTONOMISTA CATALANA. — Diumenge es despedí de l'art de Talia la senyoreta Antonia Virgili, neboda del gran actor Virgili, que havia actuat al Romea. Es de dordre que aquesta senyoreta, tant sols per respecte a la bona memoria d'aquell notable artista, exclusivament català, i amb tot i titular-se aquesta Joventut *Autonomista* i *Ca-*

talana, no tinguessin entre tots la delicadesa de representar una obra en català, lo qual ens priva de parlar-ne, com fora el nostre desig.

Un xic d'amor a lo nostre, senyors aficionats, sinó creurem que ostenteu un títol català per pura conveniència!

«NIU GUERRER». — Diumenge passat, baix la direcció del jove senyor Vila, es posà en escena la comedia *Sherlock Holmes*, resultant l'execució força acceptable, lo qual diu molt en favor de la companyia, car amb obres de tanta empena, dins el marc d'una societat es difícil sortir-ne airós. Cal posar de relleu el treball del senyor Vila, que estigué a l'altura d'un veritable actor. Igualment el senyor Torelló, encara que un poc insegur.

El conjunt fou magistral, degut a la bona cooperació de les senyoretes Martí, Ferrándiz, senyores Panadès (mare i filla), i als discrets aficionats senyors Ferrés, Ventura, Piqué, Maxench i Prous.

Gracia

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÀ. — La companyia Fusté-Avinyó ha posat darrerament en escena la comedia de broma *El diner*.

En l'execució de la mateixa s'hi notà gran manca d'ensaigs. Unicament ens va plaure l'actor que feia aquell criat, el nom del qual sentim no recordar.

La presentació escènica, un xic mellor que altres vegades. La concurrència no sortí gaire satisfeta.

LA FILANTROPICA. — A darrera hora, i quan ja no hi havia temps per a traslladar-nos-hi, hem sabut que ha debutat un nou quadre escènic, en aquesta afavorida entitat, amb el drama *L'honor*.

En altra funció procurarem enterar-nos-en i no fer-hi falta.

LA FILARMONICA. — S'ha repetit *La mort civil* amb la mal acertada execució de l'altra vegada.

Perqué no posen obres més fàcils, senyor director?

Poblet

CENTRE RADICAL. — El passat dissabte, el quadre dramàtic de la casa posà en escena, amb molta cura, el drama *Fratricida*. Tots es portaren molt bé, sobressortint la senyoreta Roca en l'acte segon.

Sant Andreu

CASINO «EL PROGRÉS». — En dita societat, el proper dia 16 de Març, l'ajustada companyia que dirigeix el jove Marian Cortès representarà el drama *El tresor* i una comedia en un acte, estrenant-se a l'ensens una producció del jove d'aquesta barriada Manel Moreno Oliván.

Ja'n parlarem.

«LA LUZ ANDRESENSE». — Els aficionats de la casa, baix la direcció d'en Joan Moranta, el dia 23 del corrent posaren en escena el drama *Les garces*, en l'execució del qual en Morante va fer una veritable creació del «Pelegrí», seguint-lo en el mateix acert les distingides senyores Vallespí, Montal i Bonet.

Molt bé en Corbera, en Bigorra, en Buyó i en Vinyals, i bons ajudants l'Estruga, en Guitart, en Molins i altres, els noms dels quals sentim no recordar.

El conjunt, bastant acertat, si bé creiem que podien fer-ho millor; no obstant, són dignes d'elogi aquests joves artistes per l'entusiasme que tenen en representar les millors produccions catalanes,

i per lo molt que fan perquè surtin aquestes tal com requereix.

Lo que no diu gaire, i àdhuc és ridícol, és que redactin els programes en castellà.

Sant Gervasi

CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — Davant d'una nombrosíssima i distingida concurrència tingué efecte la representació de la comedia *El barber de Sivilla*, assolint una execució molt discreta.

El senyor Capafons feu un «Figaro» admirable, brodant meravellosament el seu paper endiastrat. La senyoreta Miró, una deliciosa «Rosina». El senyor Rovira, un bon caricato, igual que'l senyor Sala un excel·lent «Don Basili». El senyor Oliver, ben encaixat en el «Comte Almaviva», però, en veritat, podia jugar molt més el seu paper.

Els conjunts, regulars, fent-se aplaudir cada final d'acte i sortint la concurrència del tot satisfeta.

Per a diumenge vinent, *La dida*.

DE FORA

Badalona

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA». — La companyia que dirigeix la primera actriu na Mercè Daroqui representà, el diumenge prop-passat, el drama en tres actes del mestre Guimerà *Maria-Rosa*, l'excel·lent execució del qual fou molt aplaudida per la distingida concurrència que omplia quasi per complet la sala d'espectacles, i majorment al final de l'obra, ont la senyora Daroqui hi fa un treball elogiuable i molt cansat per ella. Els demés l'ajudaren molt discretament, fent conjunts molt ensopegats, veient-se que treballen amb fe i entusiasme.

Com a fi de festa representaren el sainet *Gènit i figura*.

Esperem que no serà aquesta la darrera vegada que podrem novament aplaudir-los.

Caldes de Montbuy

CASINO CALDENSE. — Davant d'una distingida concurrència, la companyia de Guinyol Català Espinosa-Pons posà en escena, la nit del 23 de Febrer, en el teatre de dita societat, les obres *La bruixa*, *El fill del policia*, *El molí parat*, i la comedia *La casa de la sang*, rebent en totes forts i merescuts aplaudiments la senyoreta Prats, la senyora Casanovas i els senyors Espinosa, Pons, Árboles, Vázquez i Latorre.

I ara, un consell: no li sembla, senyor Espinosa, que essent vostès catalans, representant obres també catalanes i treballant a Catalunya, és un gros contra-sentit fer els programes en castellà?

Lleida

El nostre corresponsal en aquesta ciutat s'ha vist obligat a sortir de la mateixa per uns quants dies. Durant la seva absència s'han representat les següents obres:

Al Portfoliograf, ont hi actúa la companyia Ballart-Marsal, *Mai se fa tard si el cor és jove*, de l'Avelí Artís, que fou un èxit, i la traducció *El detectiu Sherlock Holmes*, i al teatre Catalunya, per la companyia Casals-Cazorla, *La verge boja* (Bataille), *El ferrer de tall* (Pitarra), *La vida pel Czar* (Newski), *Els sabis de Vila-trista* i *El místic* (Rusiñol).

Manresa

JOVENTUT JAUMISTA. — Amb tota propietat, estrenant-se una magnífica decoració del jove pintor senyor Algué, es posà en escena *Jesús de Nazaret*, sobressortint-hi en gran manera els senyors Suaña, Farreras, Algué i Puntí. El senyor García, molt bé, especialment en l'acte quint. La senyoreta Piqué, molt acertada. Faría una creació del paper de Magdala si durant l'engendrament dels mals esperits dongués més freqüents i intenses mostres del seu mal-estar. Les senyoretes Casas i García, admirables. Els demés, secundaren amb gran esforç. La comparseria no del tot bé.

Mataró

ATENEU OBRER. — El dia 23 a la nit debutà en aquesta societat una companyia del Sindicat d'Autors, composta en sa major part d'actors i actrius ja coneguts del públic de la casa, i dirigida per l'aplaudat primer actor Joaquim Viñas, figurant com a primera actriu la simpàtica Elvira Fremont.

L'obra escullida per a dita funció fou l'estrena en aqueix poble de *Senyora avia vol marit*, dignament despenyada per les senyoretes Fremont, Roca, Persiva i Ortiz i els senyors Vinyas, Casanovas, Tort, Bruguera, Pubill, Galceran, Pont, Puigventós, Cervera i Julio, que digueren els seus respectius papers amb amor; llàstima que'l públic no correspongués amb la seva assistència, perquè tant l'obra com l'interpretació agradaren molt i foren aplaudidíssimes.

Pròximament tindrà lloc l'estrena de la magnífica producció dramàtica de l'immortal Pitarra *El campanar de Palma*.

Sabadell

CENTRE SABADELLENC (GELATS). — El dia 23 a la nit va representar-se el drama en tres actes *Un manresà de l'any vuit*, que sortí regularment interpretat pels senyors Salvat, Gombau, Corominas, Farriol, Aimeric, Vidal, Martí i altres, els noms dels quals no recordem; la senyoreta Bruguera, admirable, sobressortint en algunes escenes.

Sarrià

CENTRE SARRIANÈS. — Veritable funció extraordinària fou la celebrada en honor de l'aficionat Salvador Vila, qui, per un quant temps, degut al servei militar, es veu obligat a deixar el teatre.

Salvador Vilà

En el segon acte d'*El tresor* feu un «Cabra» acabat del tot. «L'avi», en el *Calvari amunt*, també ens agradà força. En *Cura de moro* i *Sirena* estigué bastant bé, però en *Mestre Oleguer* ens convencé totalment.

Els seus companys, els noms dels quals sentim no'ns vinguin a la memòria, l'ajudaren amb molta cura, traient bons conjunts. Es d'alabar també el treball que hi feren les senyoretes Antonia Vallvé i Llobet.

Teià

TEATRE «LA PALMA». — El passat diumenge feu les delícies del públic en aquest teatre l'aplaudida actriu senyora A. Baró, que, en companyia de la

dama jove senyoreta A. Mestres i d'alguns aficionats de la casa, posaren en escena, amb molta justesa i perfecció, l'obra den Morató *La fortuna boja* i la peça *El rapte de la Sabina*, den Figueras i Ribot.

Tot agradà moltíssim; llàstima que no hi haguesin més espectadors per admirar i aplaudir l'excel·lent interpretació que la senyora Baró hi donà, amb tot i no ser una obra per lluir-s'hi.

La senyoreta Mestres, molt bé també, puix ho digué i detallà tot magníficament.

Vic

CENTRE INDUSTRIAL VIGATÀ. — Aquesta societat ha posat en escena darrerament, després de drames castellans, les peces catalanes *L'oncle Benet* i *Renyines d'enamorats*. Felicitem a la direcció per haver començat a posar obres catalanes. No podrien representar algun drama català dels estrenats últimament?

□ □ □

NOTICIES

PER A un cop acabats els compromisos amb l'eminent artista Italia Vitaliani, l'empresa del teatre Principal prepara una temporada de sarsuela catalana, la qual anirà a càrrec de la companyia que dirigeix l'excelent tenor còmic senyor Huertas, havent-se ja contractat els notables actors Vicents Daroqui i Domènec Aymerich.

Durant la temporada, es posaran en escena les obres més populars de l'antic repertori còmic-líric català, com són *De la terra al sol*, *L'Angelet* i *l'Angeleta*, etc.

—

L'Enric Morera ha posat música a un arranjament que de *La feréstega domada*, den Shakespeare, han fet en Lluís de Zulueta i en Josep Maria Jordà.

—

EL cultíssim poeta Carlo Boselli ha traduït a l'italià el drama en un acte *Joventut*, de l'Iglesias, el qual ha incorporat al seu repertori l'excelsa actriu Italia Vitaliani.

□ □ □

CORRESPONDENCIA LITERARIA

F. R. R.: El senyor que vostè indica no és català. — P. B.: Mirarem de complaure'l. Quan vulgui pot passar, de vuit a nou, per l'impremta, que li serà retornada l'obra *El pomer o les pomes verdes*. — Ll. P.: Rebut els dos números que ha tingut a be remetre'ns. Moltes mercès. Seguirem puntualment les indicacions de la seva lletra. — M. D. C.: Encara espero lo que va anunciar-me. Quan serà? Suposo deu haver rebut l'últim número. — J. C., Sabadell: Rebut i entregat a l'Administració. — C. B., Badalona: I la lletra que anunciava? Es que s'ha perdut? — A. A., Sans: Fa molts dies que no sabem res de vostè. — Casa Luque, Madrid: Esperem decisió. — Buzenet i Drecoll, París: *Pàs encore?*

El Secretari de Redacció, RAFEL BORI

Kiosco del Liceu

Rambla del Centre, davant del Liceu

Llibres & Periòdics
Revistes & Diaris
nacionals i estrangers

FOTOGRAVAT
A. JOARIZTI.

Senr.

CASA
FUNDADA
EN
L'ANY 1876

PRIMERA
A ESPANYA

CONSELL DE CENT 289 y
UNIVERSITAT 19
BARCELONA

MOBLES
REIG
TRANSFORMABLES

EXPOSICIÓ

Passeig de Gracia, 27

Industrias metalúrgicas

(Simoncini-Bori) Sdad. Ltda.

Taps patentats, de diversos sistemes, pera tota mena d'envasos metàlics i ampolles de cristall : Maquinaria pera les fàbriques d'envasos d'olis i de conserves : Motllos i aparells especials pera'l treball de la llauna i el cartró : Manufactura especial, de luxe, pera reclam, i de precisió, en llauna, & &

TALLERS I DESPAIG

Travessera, 160-162
BARCELONA - GRACIA

Nostres folletins

Van en aquest número 16 pàgines de l'hermosa comedia en quatre actes, den
JOSEP POUS I PAGÈS,

Senyora avia vol marit

d'èxit tant entusiasta i clamorós, obra acollida amb satisfacció pels llegidors d'aquesta Revista.

Altres setze pàgines d'importancia acompanyen les anteriors: les de la celebrada comedia en tres actes, de l'AVELÍ ARTÍS, darrer èxit gloriós del Teatre Català,

La sagrada familia

Una i altra són els èxits més grossos de la passada temporada.

Tant

Senyora avia vol marit

com

La sagrada familia

augmenten el valor de la nostra Biblioteca, única fins ara a Catalunya.

Els que desitgin tenir enquadrats EPITALAMI poden passar per l'Administració, Porta-ferriça, 17, aont, mitjançant l'entrega dels folletins en bon estat i la quantitat de VINT CENTIMS, se'ls donará l'exemplar corresponent.

Preguem als nostres compradors que no tallin els folletins, puix dificulten l'enquadració de les obres i ens obligarien a no admetre-ls al venir a recollir-les.